

Elinkaariarviointilaskelmat (matalan lämpötilan) kaukolämpöjärjestelmissä

Lisää etunimi, sukunimi, ammattinimike, organisaatio, tapahtuman nimi jne.

LowTEMP2.0

LowTEMP –koulutuspaketti – YLEISKATSAUS

Johdanto

Johdanto – Ilmastonsuojelupolitiikka ja sen tavoitteet

Johdanto – Energianjakelujärjestelmät ja matalan lämpötilan kaukolämpö

Energianjakelujärjestelmät Itämeren alueella

Energiastrategiat ja pilottiprojektit

Energiastrategioiden kehittämisen metodologia

Pilottienergiastrategiat – Tavoitteet ja edellytykset

Pilottienergiastrategiat – esimerkkejä

Pilottitestaustoimet

CO₂-päästölaskenta

Elinkaariarviointilaskenta

Taloudelliset näkökohdat

LTDH-hankkeiden elinkaarikustannukset

Taloudellinen tehokkuus ja rahoitusvajheet

Sopimus- ja hinnoittelumallit

Liiketoimintamallit ja uudet rahoitusrakenteet

Tekniset näkökohdat

Putkistojärjestelmät

Sähkön ja lämmön yhteistuotanto (CHP)

Ison mittakaavan aurinkoenergiajärjestelmät

Hukka- ja ylijäämälämpö

Ison mittakaavan lämpöpumput

Power-2-Heat ja Power-2-X -tekniikat

Lämpö-, aurinkoenergiajää ja faasimuutosmateriaalivarastot

Lämpöpumppujärjestelmät

Matalan lämpötilan järjestelmät ja lattialämmitys

Käyttöveden tuotanto

Ilmanvaihtojärjestelmät

Hyvä käytäntö

Hyvä käytäntö I

Hyvä käytäntö II

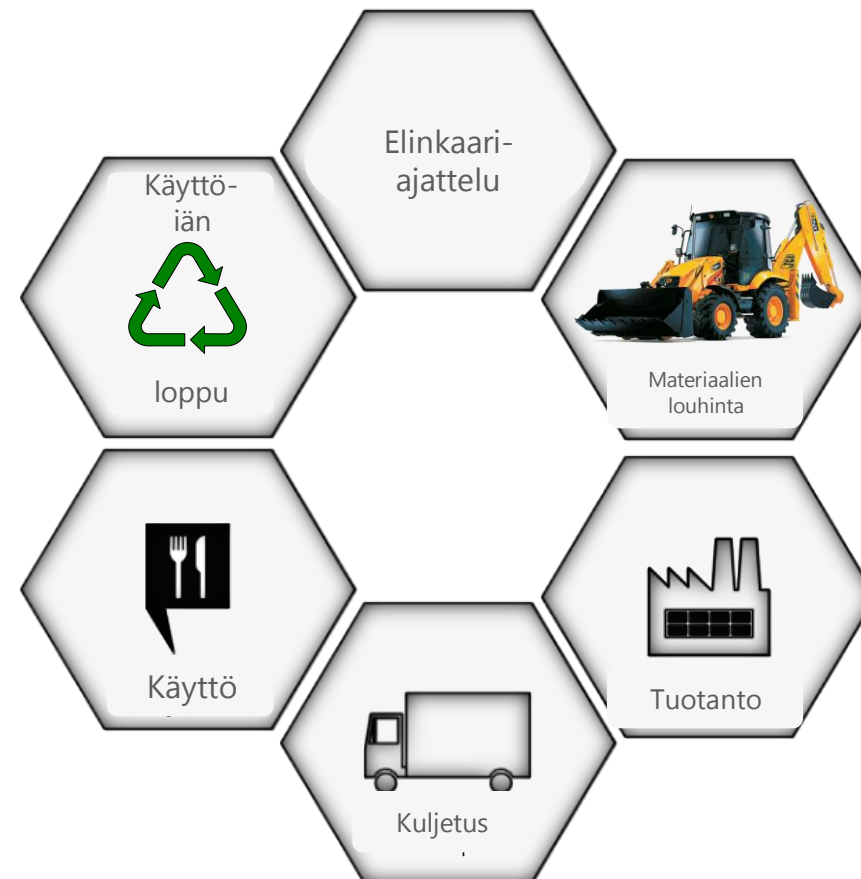
1. Elinkaariajattelu
2. Mikä on ja miksi tehdään elinkaariarviointeja?
3. Elinkaariarvioinnin metodologia ISO14040-44 –standardin mukaan
4. (LT)DH- eli (matalan lämpötilan) kaukolämpöjärjestelmät ja elinkaariarviointi
5. Tapaustutkimus (matalan lämpötilan) kaukolämpöverkosta hyödyntäen elinkaariarviointia

1. Elinkaariajattelu

Järjestelmäajattelu

- Perinteinen teollisuusmalli (lineaarinen)
- Elinkaariajattelu (suljettu kehä)

Kuva 1: Tuotteen elinkaaren tavanomainen kaavio, lähde: Riian teknillinen yliopisto, Ympäristön ja energiajärjestelmien yksikkö

Elinkaariajattelun edut

- Auttaa poliittisia päättäjiä tekemään parempia päätöksiä
- Taakanjako useille toimijoille
- Puhtaampien tuotantoprosessien tunnistaminen
- Ohjaa kuluttajia kestävämpään kehitykseen

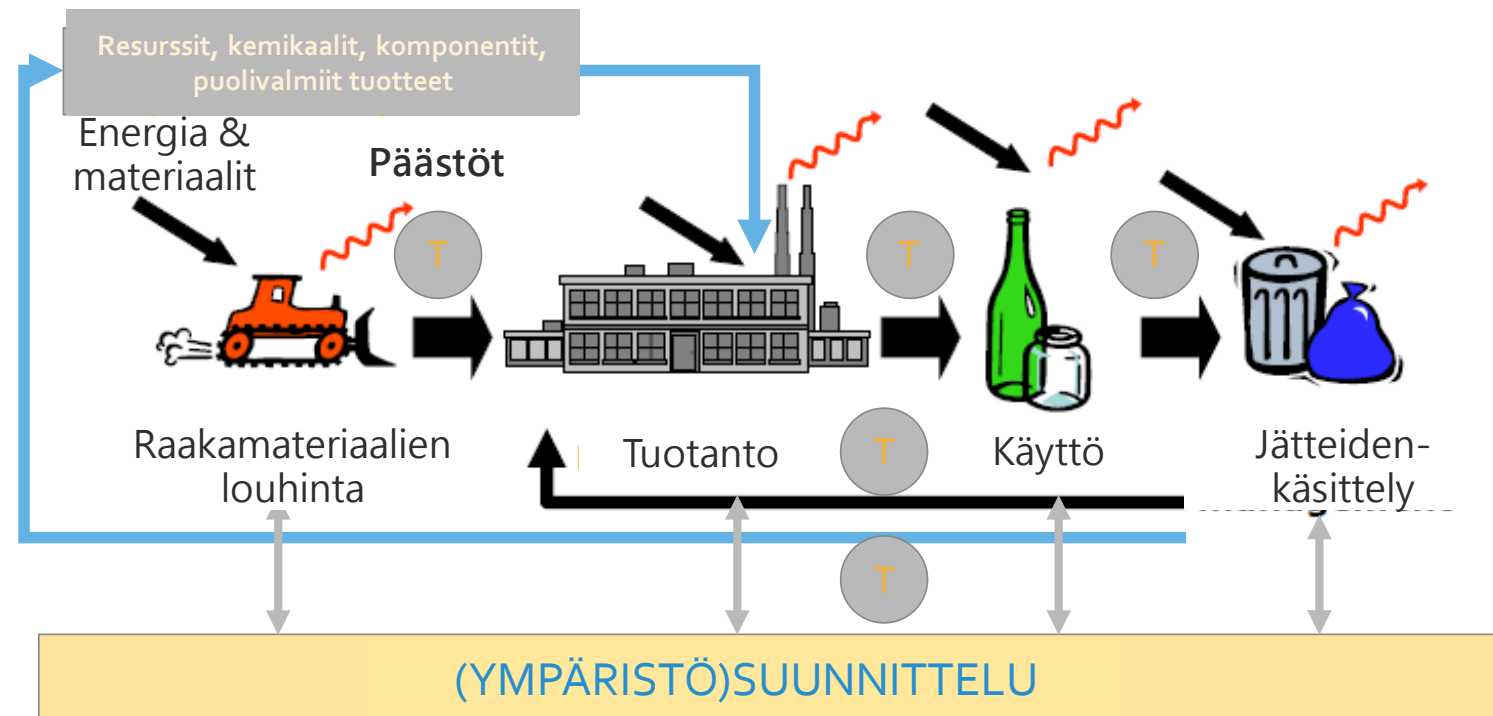

Kuva 1: Tuotteen elinkaaren yleiskaavio, lähde: Riian Teknillinen yliopisto, Energiajärjestelmien ja ympäristön instituutti

2. Mikä on ja miksi tehdään elinkaariarviointi?

Elinkaariarviointi

- Tieteellinen lähestymistapa, joka perustuu mitattaviin ja ennustettaviin piirteisiin
- Keskittyy vaikutukseen: mikä on nettotulos ympäristön kannalta?
- Kattaa koko elinkaaren: “kehdosta hautaan”... tai “kehdosta kehtoon” - lähestymistapa

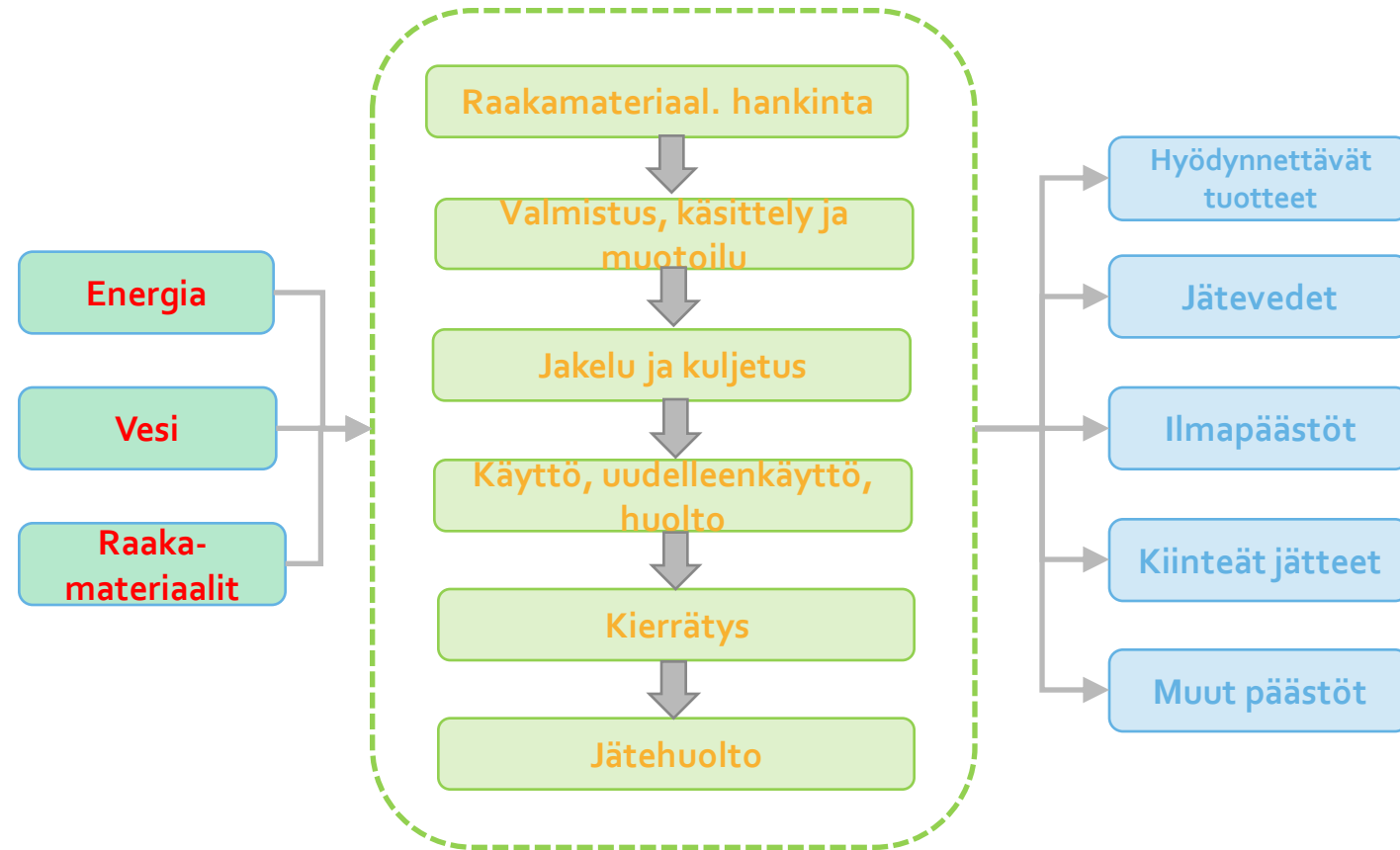

Kuva 2: kehdosta hautaan -lähestymistapa ympäristösuunnittelun kontekstissa, lähde: Riian Teknillinen yliopisto, Ympäristön ja energiajärjestelmien instituutti

Elinkaariarviointi: Päämäärä

- Tuotejärjestelmään liittyvien materiaalien ja energian sisään- ja ulosvirtausten määrittelmä
- Vaikutusten kannalta kriittisten ympäristöpisteiden, eli "kuumien pisteiden" tarkempi tunnistaminen

Kuva 3: Tuotejärjestelmään liittyvien materiaalien ja energian sisään- ja ulosvirtaukset, uudelleenmuokattu lähteestä <https://www.slideshare.net/majidaliakbarian/lca-of-the-persian-carpet-by-majid-aliakbarian> [1]

Miksi tehdä elinkaariarviointi?

- Vertaileva työkalu kestävän kehityksen ja ympäristövaikutusten arviointiin
- Kokonaisvaltainen lähestymistapa, jolla vältetään taakan siirtymistä
- Mahdollistaa taloudellisten kompromissien harkitsemisen
- Edistää tilannekohtaista päätöksentekoa
- Luokittelumenetelmät

Elinkaariarvioinnin tunnuspiirteet

Elinkaariarvioinnin järjestelmäraajat

- Kehdosta haetaan
- Resurssien käyttö & päästöt
- Keskiössä olevat prosessit ja taustaprosessit

Elinkaariarvointimalleja

- itsenäinen vs vertaileva
- haitanjaollinen vs seurausvaikutuksellinen

Elinkaariarviointi on tapa jäsentää/organisoida elinkaaren oleelliset osat.

Se on työkalu suorituskyvyn seurantaan.

Se on malli monimutkaisesta todellisuudesta, joka heijastaa :

- ✓ Tuotteen elinkaarta,
- ✓ Sen vaikutuksia ja seurauksia meidän ja ekosysteemien terveyteen, resurssien saatavuuteen jne...

Jokainen malli on yksinkertaistus todellisuudesta.

LowTEMP2.0

3. Elinkaariarvioinnin metodologia ISO14040-44 –standardin mukaan

Lähde: kuva MS Powerpointin tietokannan kuvapankista [3].

Elinkaariarvioinnin metodologia

ISO standardit

ISO 14040

- Julkaistiin vuonna 1997
- Periaatteet ja viitekehys
- Tuotejärjestelmän määritelmä

ISO 14044

- Uudempi versio vuodelta 2006
- Vaatimukset ja ohjeistukset
- Elinkaariarvioinnin metodologian kuvaus

ISO 14047, 14048, 14049

- Vaikutusten arviointi
- Tietojen dokumentaation muoto
- Tavoitteen ja sovellusalan määrittely sekä inventaario-analyysi

Elinkaariarvioinnin metodologia

ISO 14044:2006

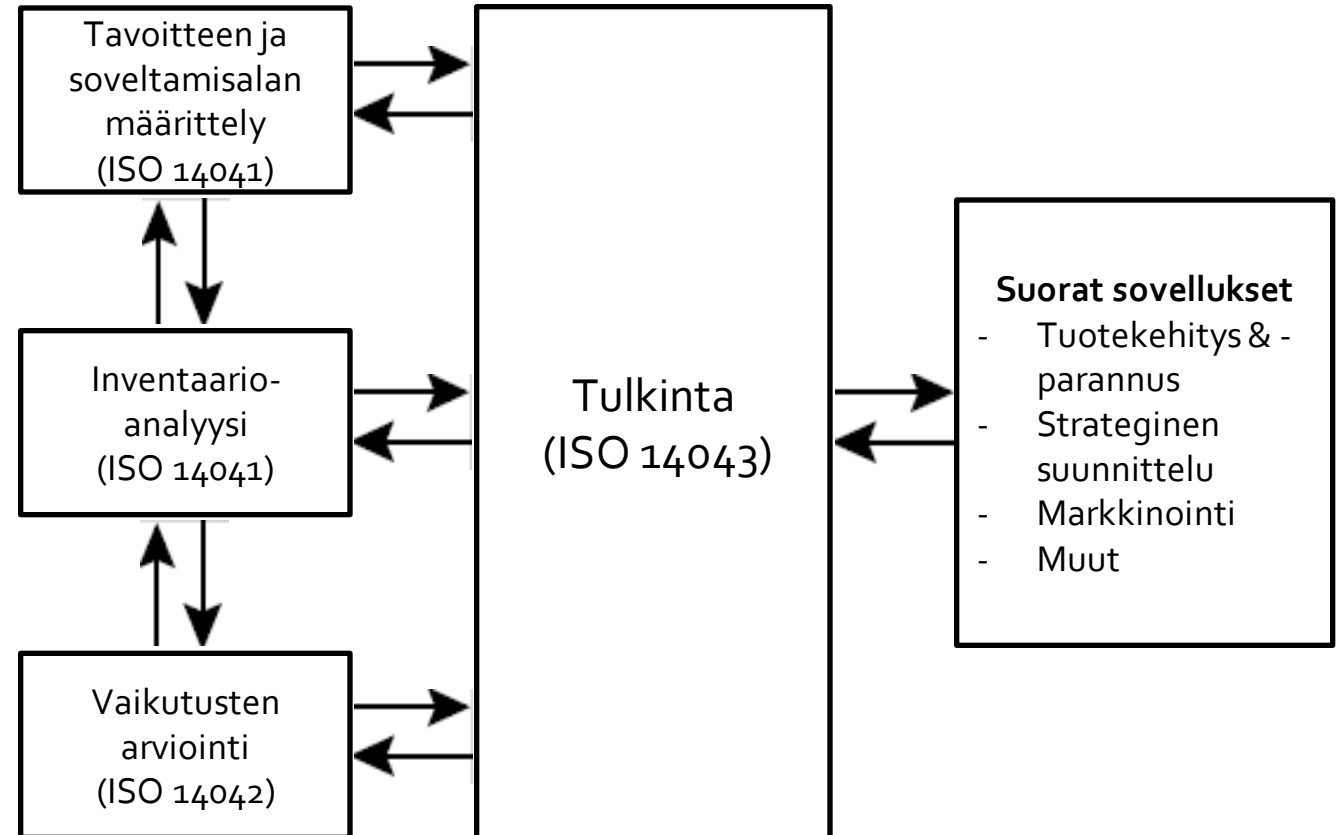
Elinkaari- arvioinnin vaiheet

Tavoite ja soveltamisala

Inventaarioanalyysi

Vaikutuksen arvionti

Tulkinta

Kuva 4: ISO-Standardi 14044:2006 kaavio, Lähde: uudelleenmuokattu EN ISO 14044-2006 – standardista [4]

Tavoite ja soveltamisala

LowTEMP2.0

Tavoite:

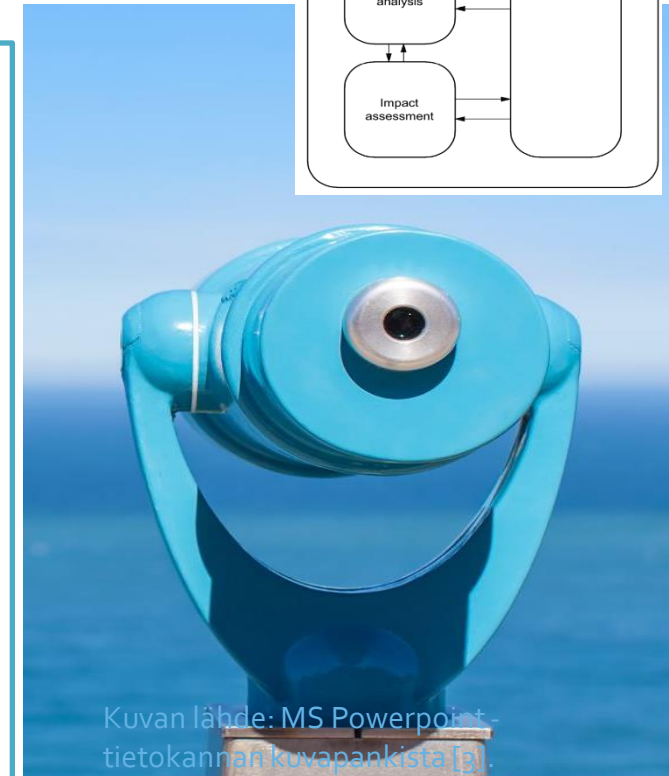
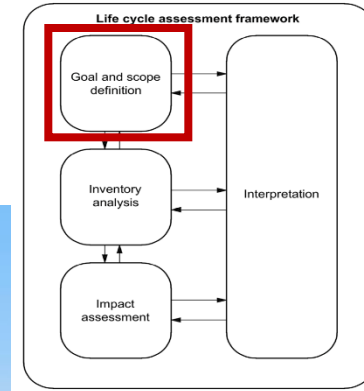
- Päämäärä/syyt, miksi arviointi tehdään
- Suunniteltu tuettava sovellus/päätös
- Suunniteltu yleisö
- Käytetäänkö tuloksia julkistettavissa vertailuväitteissä

Laajuus:

- Tutkitun tuotteen, toimintayksikön (functional unit, FU), järjestelmärajojen, vaikutusten ja arviointikriteerien, tietovaatimusten sekä allokointimenettelyjen määritelmät.
- Kaukolämpöjärjestelmien osalta laajuuden puitteissa olisi arvioitava ympäristönsuojelun taso ennalta määritetyissä rajoissa, jotka sisältävät energialähteen, jakeluverkon ja lopullisen kysynnän.

Toimintayksikkö (FU):

- Tarjoaa referenssin, johon panoksia ja tuotoksia voidaan verrata, jotta varmistetaan elinkaariarvioinnin tulosten vertailukelpoisuus yhteiseltä pohjalta
- Se on tuotejärjestelmän määrällinen suorituskyky

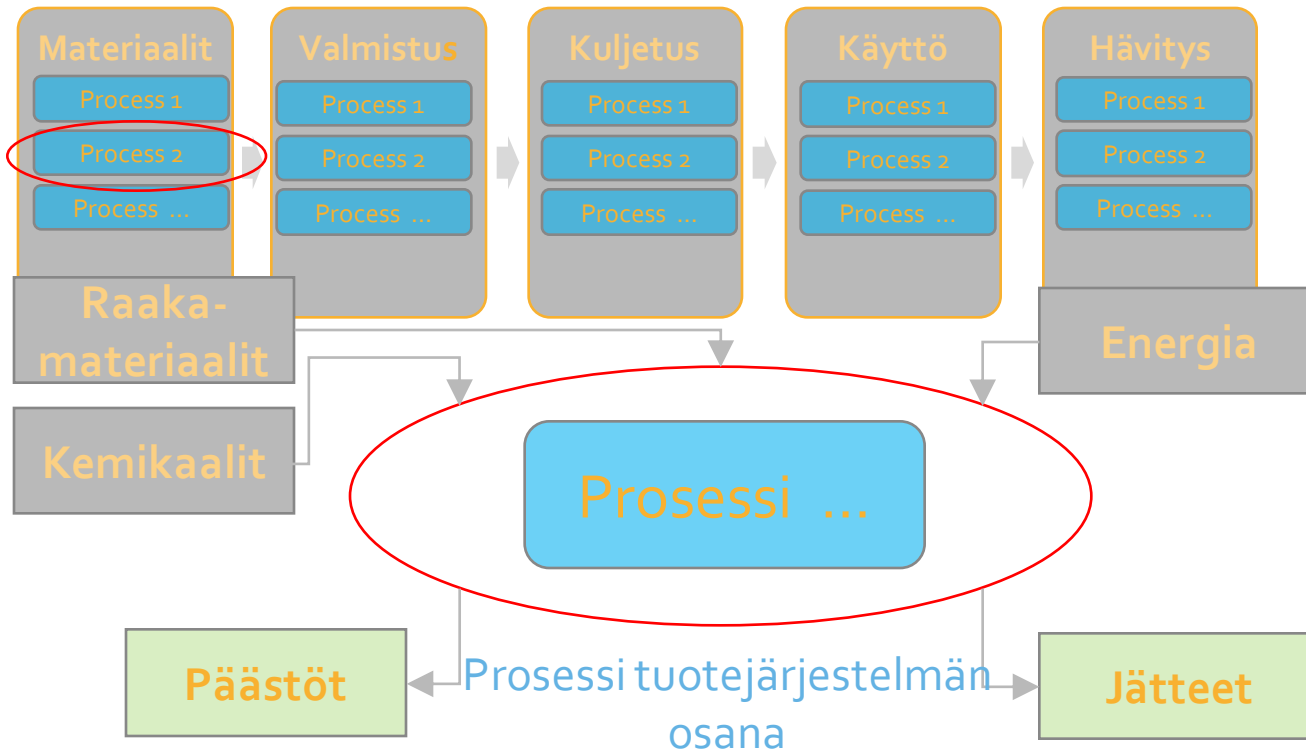

Kuvan lähde: MS Powerpoint-tietokannan kuvapankista [3].

LowTEMP2.0

Elinkaari-inventaario (Life Cycle Inventory, LCI)

Kuvan lähde: MS Powerpoint-tietokannan kuvapankki [3].

1. Vuokaavion piirtäminen ja tiedonkeruu

2. Tuotejärjestelmän malli

3. Tulosten arviointi ja niistä raportointi

Energian, veden ja materiaalien käytön sekä ympäristöpäästöjen (esim. päästöt ilmaan, kiinteiden jätteiden hävittäminen, jätevesipäästöt) tunnistaminen ja kvantifioiminen.

Elinkaaren vaikutusarviointi (Life-cycle impact assessment, LCIA)

Inventointitulosten vaikutusten mallintaminen suojelualueille useiden ympäristövaikutusreittien kautta

- Arvioi mahdollisten ympäristövaikutusten merkitystä elinkaari-inventaarion avulla
- Inventointitiedot ja päästölaskelmat jaotellaan erityisiin ympäristövaikutuskategorioihin
- Kunkin vaikutuskategorian ympäristövaikutus mitataan luokkaindikaattoreiden avulla

Ihmisten terveys
Luonnonympäristö
Luonnonvarat

Elinkaaren vaikutusarviointi

Pakolliset elementit

Vaikutuskategorioiden, kategoriaindikaattorien ja karakterisointimallin **valinta**

Luokittelu: elinkaari-inventaarion tulosten luokittelu

Karakterisointi: kategoriaindikaattorien tulosten laskenta

Tulokset: indikaattorit, elinkaaren vaikutusten arviointi

Valinnaiset elementit

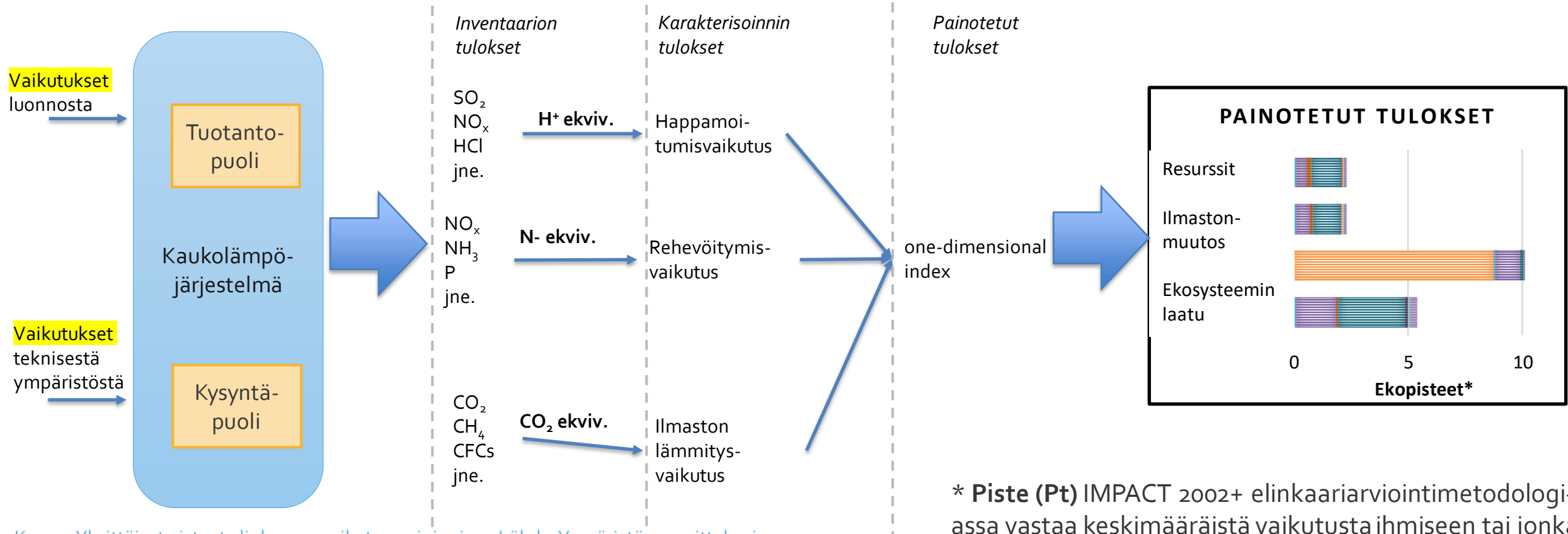
Standardointi: kategoriaindikaattorien laskenta viitetietoihin verraten
Ryhmittely
Painotus

LCI:n tulokset	Ilmastonmuutos	Happamoituminen	Hiukkaspäästöt
1000 g CO ₂	x 1 = 1000		
10 g SO ₂		x 1.31 = 13.1	x 0.061 = 0.61
5 g N ₂ O	x 298 = 1490	x 0.74 = 3.7	x 0.0072 = 0.036
4 g PM _{2.5}			x 1 = 4
Karakterisoidut tulokset	2.49 kg CO₂-eq.	0.0168 mol H⁺-eq.	0.0046 kg PM_{2.5}-eq.
Standardoidut tulokset	0.000366 HIöä*vuosi	0.00034 HIöä*vuosi	0.00169 HIöä*vuosi
Painottava tekijä	x 23	x 4.2	x 6.6
Painotetut tulokset			0.021 pt

Kuva 6: Elinkaaren vaikutusarvioinnin normalisoidut tulokset, Lähde: Ympäristösuunnittelun ja elinkaariarvioinnin kurssi Riian Teknillisessä yliopistossa, Energijärjestelmien ja ympäristön instituutissa: "Advanced modelling in SimaPro- course material, Pre-consultants, May 2013" [5].

Kuva 5: Elinkaaren vaikutusarviointi ISO-Standardien 14044:2006 mallin mukaisesti, Lähde: uudelleenmuokattu EN ISO 14044-2006:sta [4].

Elinkaaren vaikutusarviointi

Kuva 7: Yksittäiset pisteet elinkaaren vaikutusarvioinnissa, Lähde: Ympäristösuunnittelun ja elinkaariarvioinnin kurssi Riian Teknisessä yliopistossa, Energiajärjestelmien ja ympäristön instituutissa Uudelleenmuokattu teoksesta Henrikke Baumann, Anne-Marie Tillman. The Hitch Hiker's Guide to LCA: an orientation in life cycle assessment methodology and application, 2004 [6]

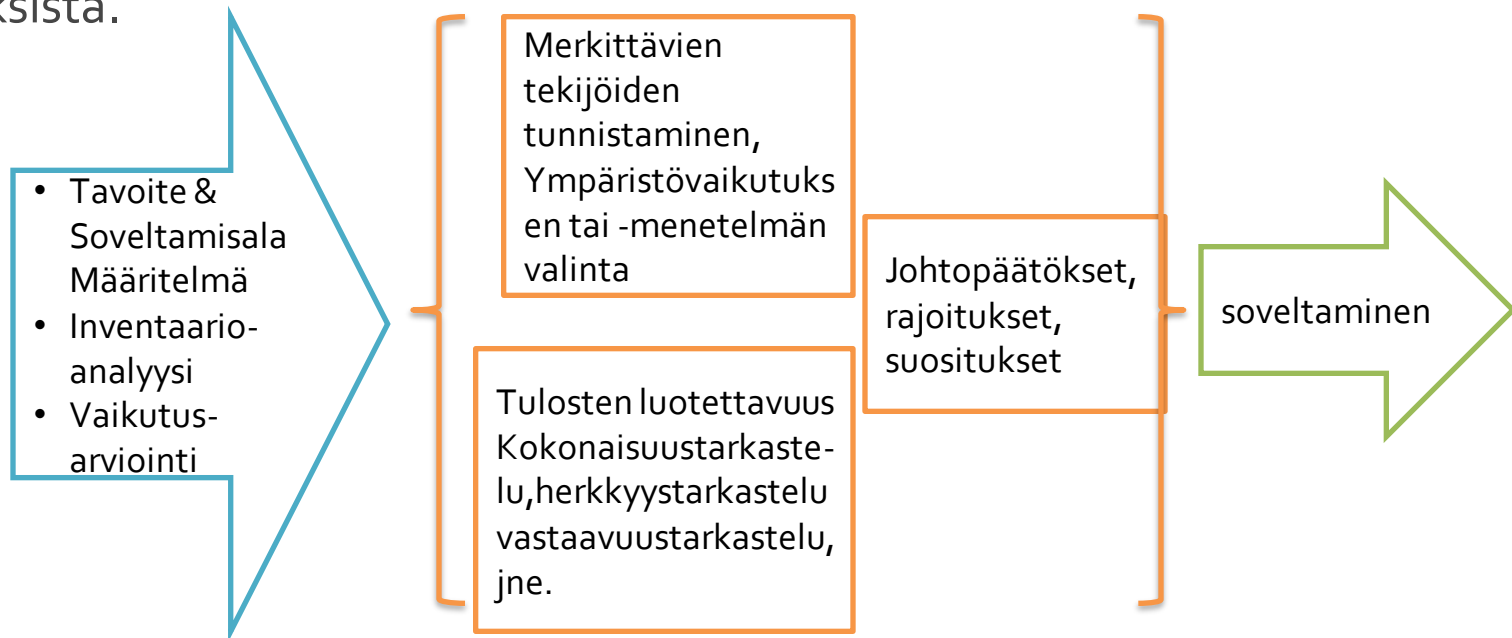
* **Piste (Pt) IMPACT 2002+** elinkaariarviointimetodologiassa vastaa keskimääräistä vaikutusta ihmiseen tai jonka ihminen on aiheuttanut tietyssä kategoriassa yhden vuoden aikana Euroopassa.

Elinkaaritulkinta (Life Cycle Interpretation, LCI)

Tulkinnassa tarkastellaan useita osa-alueita: ympäristövaikutusten kannalta merkittävien tekijöiden tunnistamista tulosten perusteella, kokonaisuus- ja herkkyystarkastelujen arviointia sekä keskustelua johtopäätöksistä, rajoituksista ja suosituksista.

Kuvan lähde: MS Powerpoint-tietokannan kuvapankki [3].

4. (Matalan lämpötilan) kaukolämpö ja elinkaariarviointi

Elinkaariarvioinnin hyödyt kaukolämpöjärjestelmien kannalta

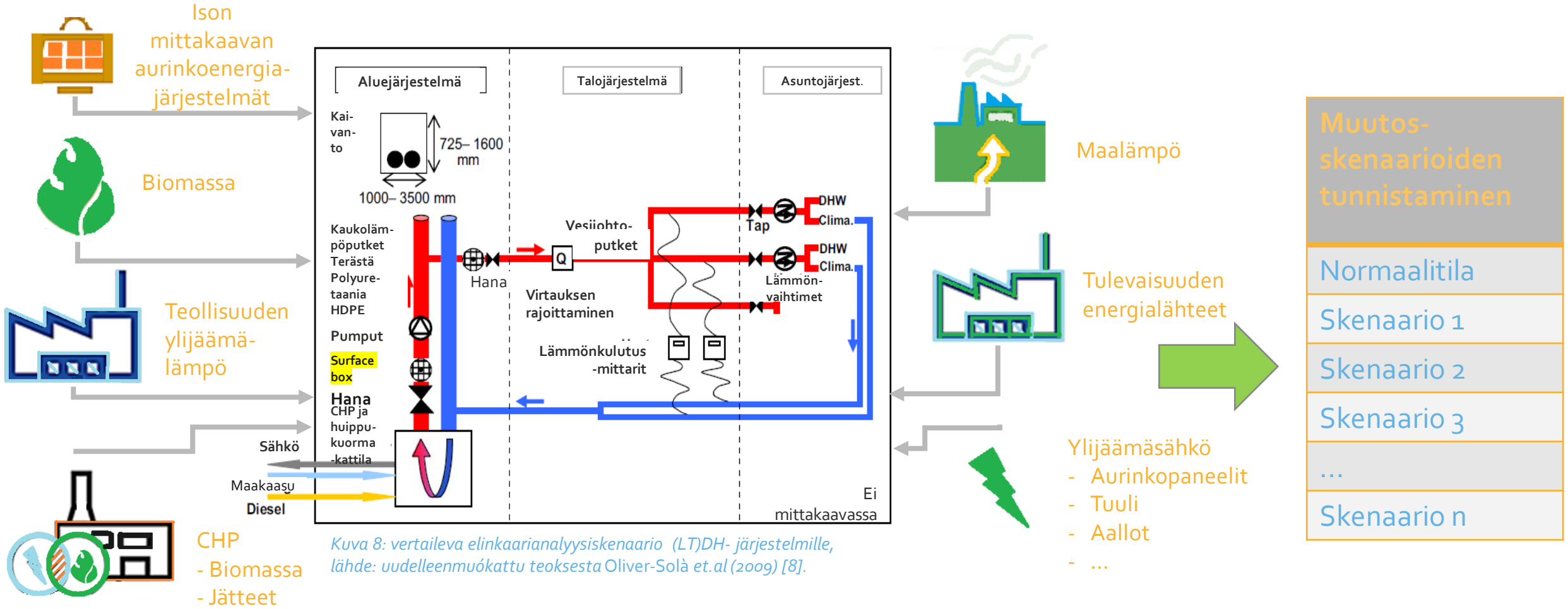
- **Määritä päivitetty tietoluettelo kaikista kaukolämmön alajärjestelmistä** käytettäväksi lisävertailuarvoina
  - Selvitä, **mitkä kaukolämpöjärjestelmän alajärjestelmät ja osat vaikuttavat** infrastruktuurin yleiseen **ympäristönsuojelun tasoon**
  - **Tarjoo ekologiseen suunnitteluun perustuvia vaihtoehtoja**, jotka voidaan toteuttaa **kuntien energiastrategioissa**, mukaan lukien kestävän energiankäytön ja ilmaston toimintasuunnitelmassa (SECAP)
  - Vertailu **tavanomaisiin kaukolämpöskenaarioihin** (esim. maakaasua käyttävään jakeluverkkoon)
-
- Elinkaariarviointien tulokset voivat kiinnostaa:
    - energiasuunnittelu- ja energiayhtiöitä
    - Insinöörejä
    - Kaukolämpöverkko-operaattoreita
    - Viranomaisia ja
    - Päätöksentekijöitä
    - Tutkijoita/elinkaariarvioitsijoita

Uusinta elinkaariarviointitutkimusta kaukolämpöön liittyen

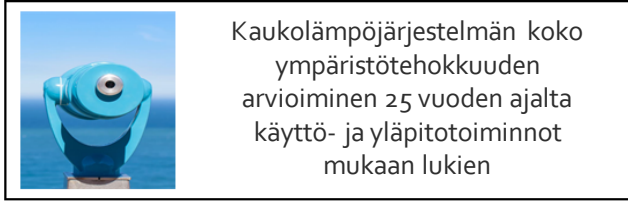
Kirjailija, julkaisuvuosi	Menetelmä	Tutkimusaihe	Ohjelmisto
Oliver-Sola, 2009	LCA ISO 14044	Kaukolämpöinfrastruktuuri 100 m pituisella kadunpätkällä 10 korttelin alueella, jossa on kussakin 24 asuntoa	Gabi 4
Nitkiewicz, 2014	LCA ISO 14044	Matalalämpölaite sähkölämpöpumpulla, absorptiolämpöpumpulla ja kaasukattilalla	SimaPro 7.3.2
Parajuli, 2014	LCA	Kaukolämmön tuotanto olkikäyttöisessä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksessa	SimaPro 7.3.3
Ivner, 2015	LCA ISO 14044	Teollisuuden ylijäämälämmön käyttö kaukolämpöjärjestelmässä	SimaPro ohjelmisto ja ENPAC työkalu
Sandvall, 2017	TIMES	Pienen kaupungin, keskikokoinen ja suuri kaukolämpöjärjestelmä, jolla on erityispiirteitä kaukolämmön syöttötekniikoiden ja polttoaineen käytön	TIMES_UH model
Bartolozzi, 2017	LCA ISO 14040 ja 14044	Lämmitys ja jäähdytys 1000 asukkaan asuinalueella (vastaa 250 asuntoa) Toscanassa, Italiassa	SimaPro 8.02
Havukainen, 2018	LCA ISO 14040 ja 14044	Pienimuotoinen metsäbiomassalla toimiva CHP-laitos, joka sijaitsee Saimaanharjulla, Taipalsaarella	GaBi 6.0
Pericault, 2018	LCA ja LCC	Viiden vaihtoehdoisen vesihuolto-, puhtaanapito ja lämmitysratkaisun järjestelmäprosessit Gallivareissa, Ruotsissa	Open LCA

Kuinka kaukolämpöjärjestelmän elinkaariarviointi kootaan

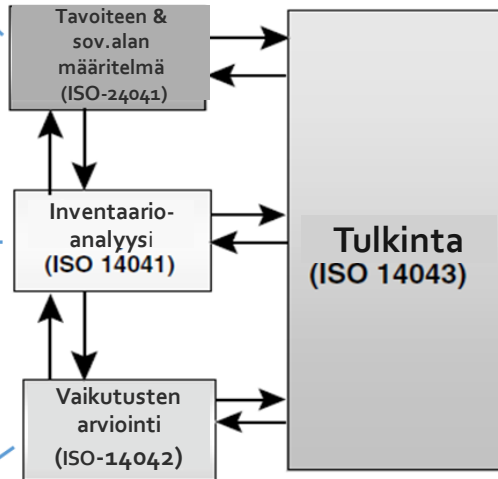
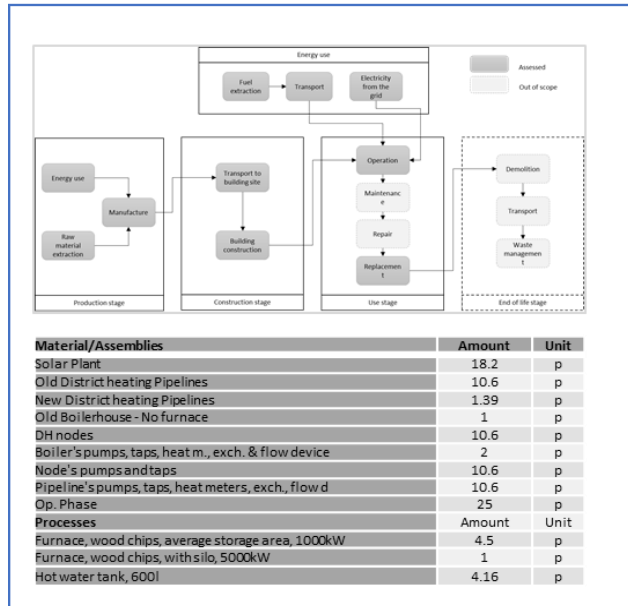

Kuinka suunnitella elinkaariarviointi (LCA) DH -järjestelmälle

Kaukolämpöjärjestelmän koko ympäristötehokkuuden arviointi 25 vuoden ajalta käyttö- ja ylläpitotoiminnot mukaan lukien

Kuvan lähde: MS Powerpoint-tietokannan kuvapankki [3].

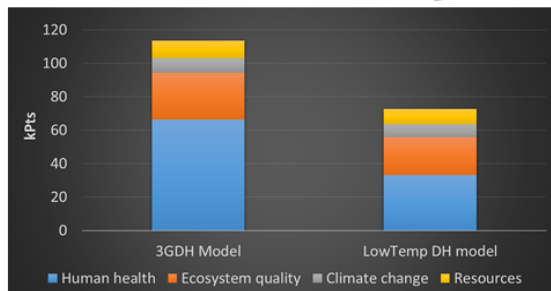
Kuvan lähde: MS Powerpoint-tietokannan kuvapankki [3].

Ympäristösuunnittelu-ratkaisu

Toteutettava SECAP* kaukolämpö-strategia

SECAP = kestävän energiankäytön ja ilmaston toimitasuunnitelma

Lähde: ISO-Standardin 14044:2006 kaavio, Lähde: uudelleenmuokattu standardista EN ISO 14044-2006 [4].

Lähde: LowTEMP -hanke, <http://www.lowtemp.eu/wp-content/uploads/2020/12/LCA-report-pilot-measure-Belava.pdf> [8].

5. Tapaustutkimus (matalan lämpötilan)kaukolämpöjärjestelmästä elinkaariarviointia hyödyntäen

Esimerkit:

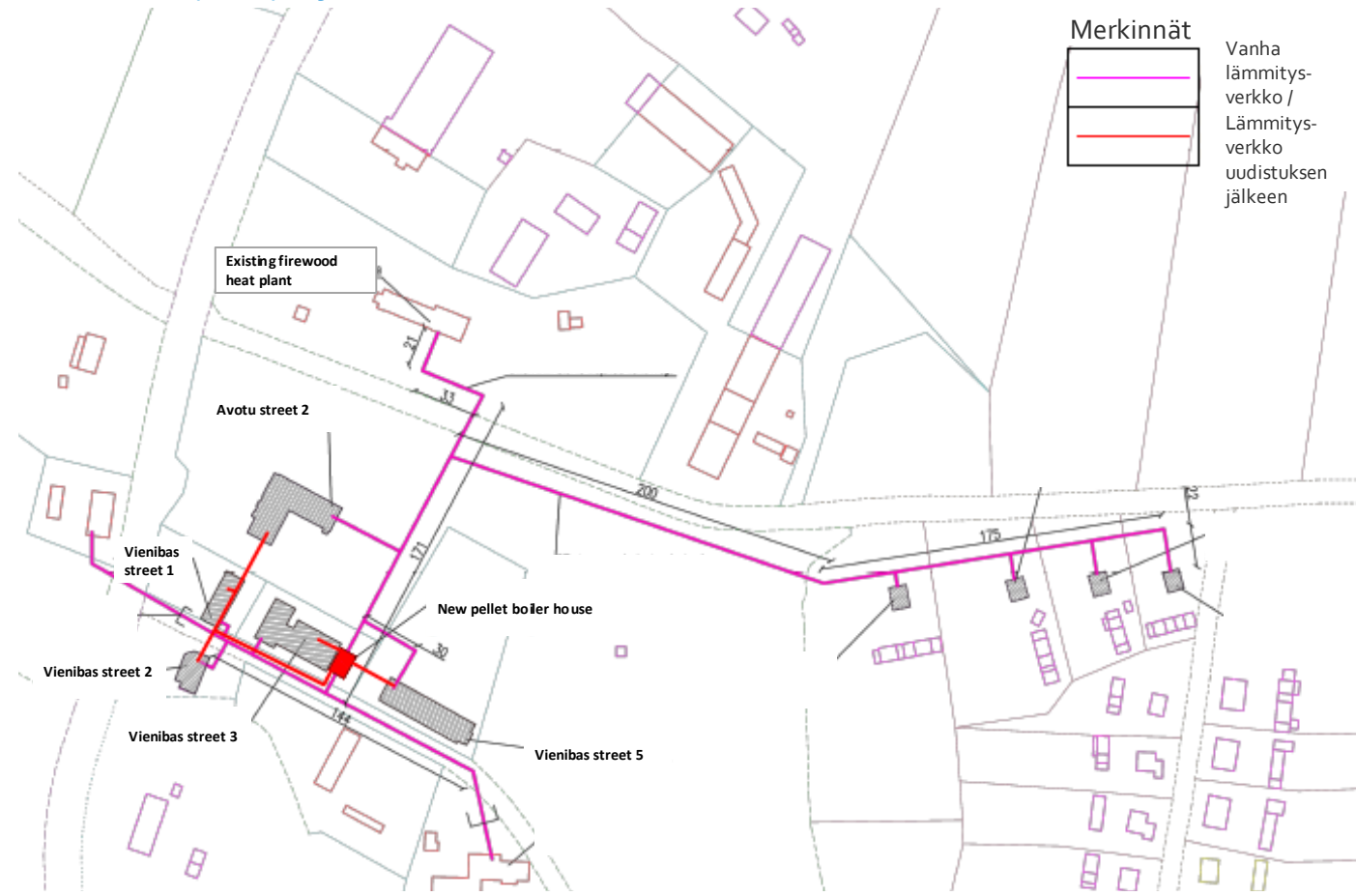
- Beļavan pitäjä Gulbenen kunnassa
- Pilottienergiastrategia (Galgauskan pitäjä Gulbenessa)

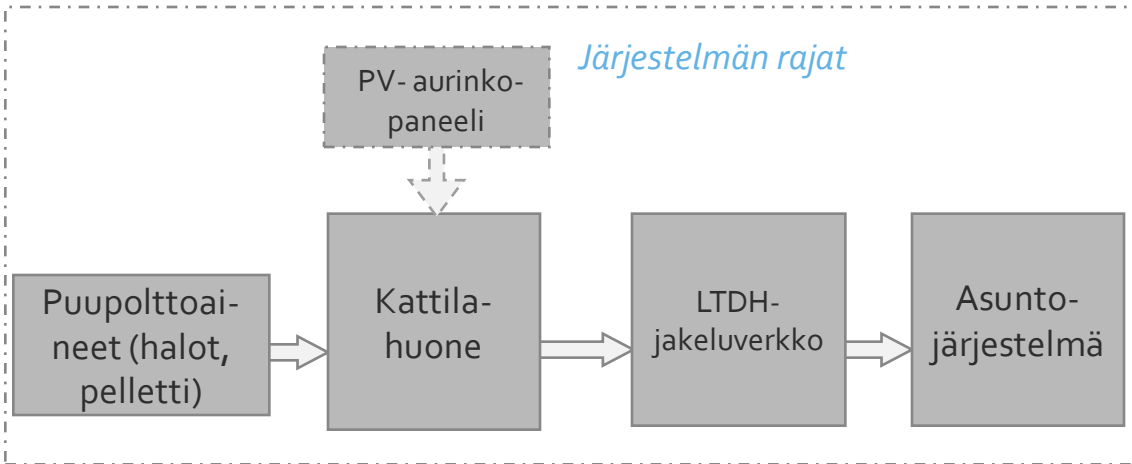
GoA 4.2 – Elinkaariarviointisuunnitelma Gulbenen kunnan Beļavan pitäjälle

Kuva 9: Beļavan pitäjän LTDH-verkko, Lähde: M. Feofilovs et al., 2019 [9].

GULBENEN PILOTTITOIMI

- Entisen 3. sukupolven tyyppisen kaukolämpöverkon täydellinen muuntaminen uudeksi matalan lämpötilan kaukolämpöjärjestelmäksi
- **Vanha järjestelmä:** puulämmitteisellä kattilalla toimiva kattilahuone ja kunnostamaton jakeluverkko
- **Uusi järjestelmä:** matalan lämpötilan kaukolämpöjärjestelmä (LTDH) 0,2 MW uudella pellettikattilalla, uudella jakeluverkolla ja etätiedonvalvontajärjestelmällä

Kuva 10: Elinkaariarvioinnin järjestelmärajat Belavan pitäjän LTDH-verkolle.

Skenaario	Ominaisuudet
1	Uusi kaukolämpöjärjestelmä 90/60
2	Uusi matalan lämpötilan kaukolämpöjärjestelmä 60/35 sekä aurinkopaneelit
3	Uusi matalan lämpötilan kaukolämpöjärjestelmä 60/35
4	Vanha kaukolämpöjärjestelmä 90/60

TOIMINTAYKSIKKÖ

Lämpöenergian tuotanto lämmitettävälle alueelle kaukolämpöjärjestelmän tietyn oletetun käyttöiän aikana

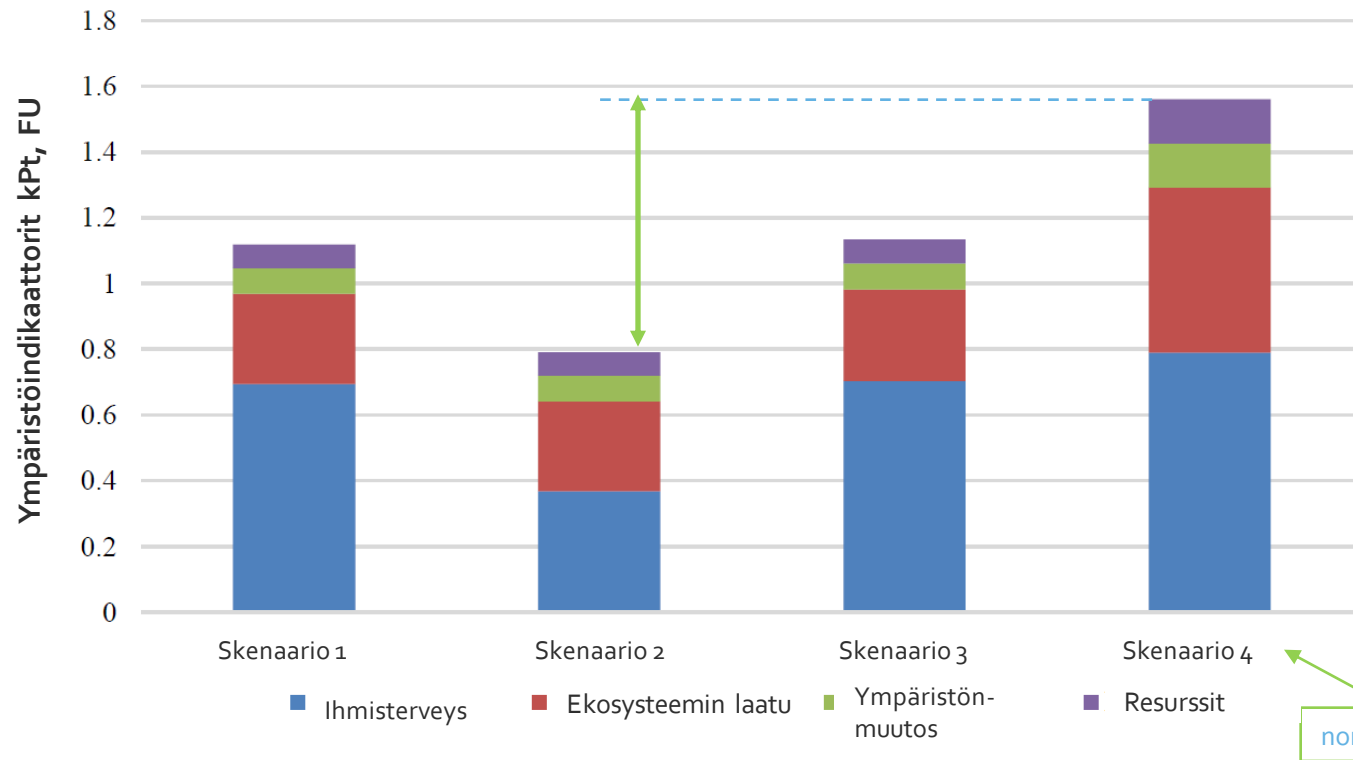

Elinkaari-inventaario

Part of DH	Materials / Assemblies / Processes	Amount	Unit		
New boiler house	Steel, low-alloyed	113.3	kg		
	Steel, chromium steel 18/8	390.1	kg		
	Concrete, sole plate and foundation	4.2	m3		
	Sand	14	kg		
New DH pipeline network	Chromium steel pipe	10639.4	kg		
	Polyurethane, rigid foam	816.8	kg		
	Polyethylene, low density, granulate	2038.7	kg		
	Concrete block	2901	kg		
	Sand	323.5	kg		
	Cast iron	283	kg		
	Copper	15	kg		
	Pitch	10	kg		
	Alkyd paint, white, without solvent, in 60 % solution state	7.2	kg		
	Gravel, crusher	DH nodes	Steel, low-alloyed	256.8	kg
	Mastic asphalt	Stone wool	1.2	kg	
	Cable, three-core	Cast iron	132	kg	
	Concrete, sole	Copper	9	kg	
	Metal working, Extrusion, plastic	Brass	61.6	kg	
Metal working, Metal working,	Stone wool	1805.1	kg		
Metal working, Extrusion,	Alkyd paint, white, without water, in 60 % solution state	4.8	kg		
Welding, arc, s	Cable, ribbon cable, 20-pin, with plugs	15	kg		
Excavation, hydraulic	Metal working, average for steel product manufacturing	256.8	kg		
	Metal working, average for metal product manufacturing	132	kg		

Lähde: M. Feofilovs et al., 2019 [9].

Ympäristövahinkojen arviointi

- Ympäristövahingot: vähennys noin 50 %
- Suurin vaikutus: käyttövaihe
- Vaikutus rakennus- ja kunnossapitovaiheessa on marginaalinen
- Merkittävä vähennys:
  - lämpenemisvaikutuksessa (62 %)
  - ekosysteemin kannalta (54%)

Kuva 11: neljän skenaarion ympäristöpisteet, Lähde: M. Feofilovs et al., 2019 [9].

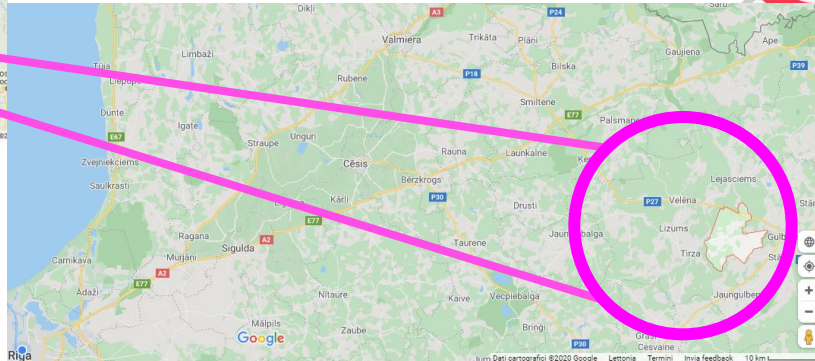
Galgauskan pitäjä

Pilot Testing Measures

Click on the pins to learn more about the activities in the different municipalities.

Kuva 12a: Belavan (Gulbenen kunnan) pilottitestaustoimi, <http://www.lowtemp.eu/map/>, [10]

Kuva 12b: Belavan (Gulbenen kunnan) pilottitestaustoimi, Lähde: <https://www.google.lv/maps> [11]

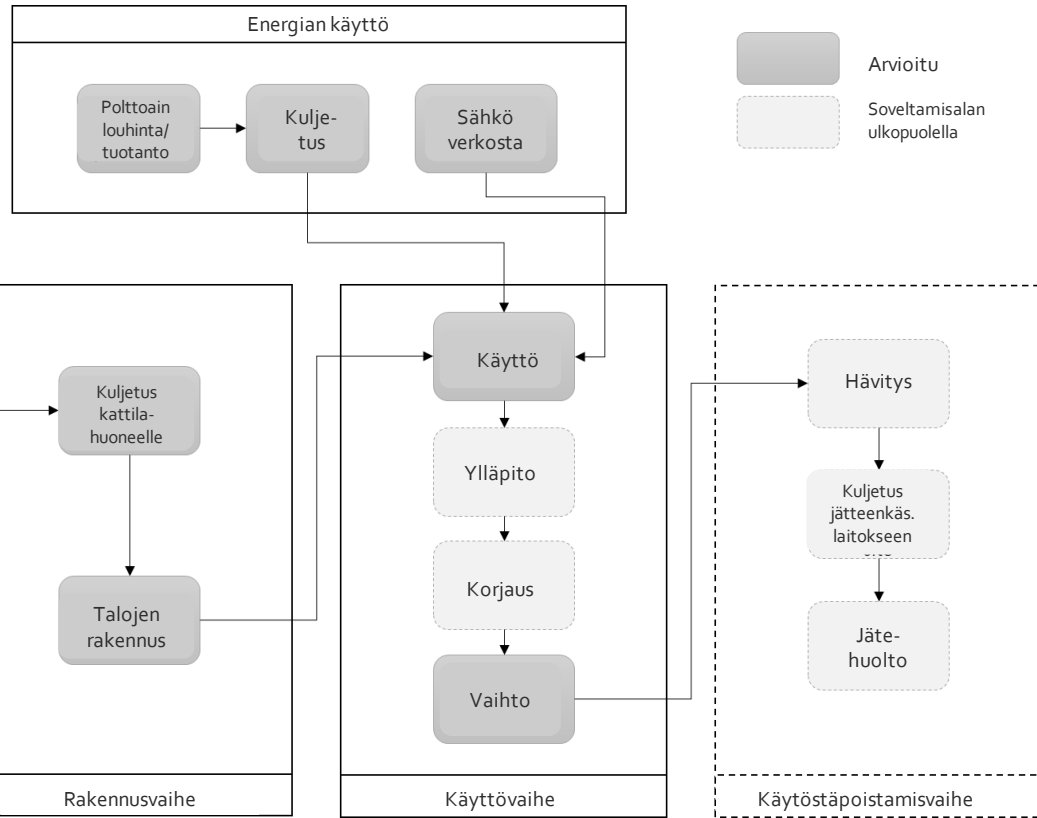
Tavoite & laajuus

- ⑩ Arvioida Galgauskan kunnan nykyisen kaukolämpöjärjestelmän ympäristövaikutukset
- ⑩ Arvioida mahdollisen LTDH -järjestelmän ympäristövaikutukset.
- ⑩ Toimintayksikkö: kaukolämpöjärjestelmän rakentaminen, käyttö ja ylläpito oletetun aikahorisontin aikana vaaditun lämmöntarpeen täyttämiseksi.
- ⑩ Tulosten analysointi IMPACT 2002+ -menetelmän avulla keskipiste- ja päätepisteluokissa.

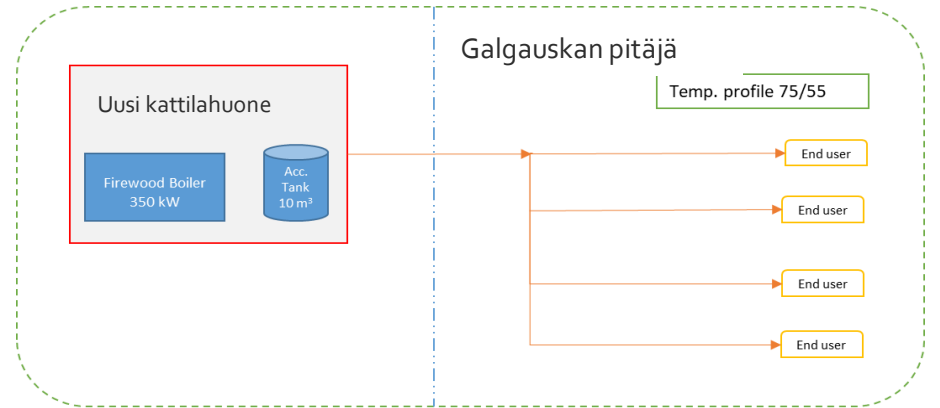
Gulbenen kunnassa ja sen pitäjissä on tällä hetkellä käytössä 3. sukupolven kaukolämpöjärjestelmä. Mutta matalalämpöisen kaukolämpöverkon kehittämisen avulla pyritään energiatehokkaampaan suorituskäyttöön.

Gulbenen kaupunki – Järjestelmän rajat

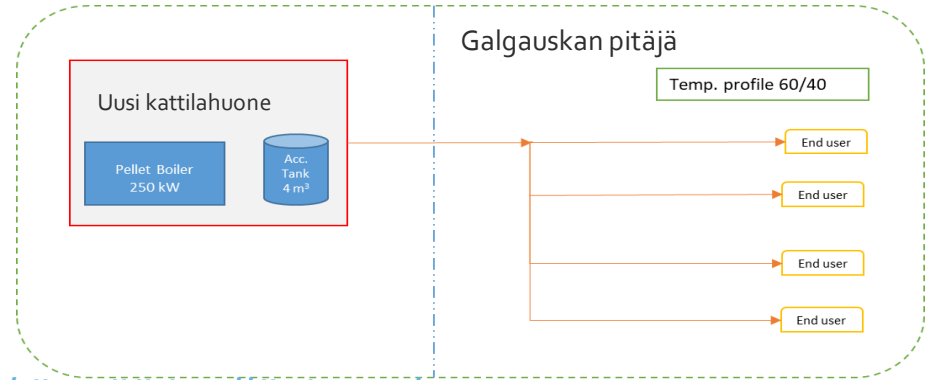
Lähde: LowTEMP -hanke, <http://www.lowtemp.eu/wp-content/uploads/2020/12/LC-A-report-pilot-measure-Belava.pdf> [8].

Skenaario 1

Skenaario 2

TOIMINTAYKSIKKÖ: toimintayksikkö tarkoittaa kaukolämpöjärjestelmän käyttöä ja ylläpitoa oletetun aikahorisontin aikana Gulbenen kunnan ja eri pitäjien lämmöntarpeen täyttämiseksi.

Gulbenen kunta – Elinkaari-inventaario

UUSI KATTILAHUONE

Material/Assemblies in SimaPro	Amount	Unit
Steel, low-alloyed {GLO} market for APOS, U	113,3	kg
Steel, chromium steel 18/8 {GLO} market for APOS, U		
Concrete, sole plate and foundation {CH} market for APOS, U		
Sand {GLO} market for APOS, U		
Polyurethane, rigid foam {GLO} market for APOS, U		
Cast iron {GLO} market for APOS, U		
Brass {CH} market for brass APOS, U		
Stone wool {GLO} market for stone wool APOS, U		

Lähde: LowTEMP project, <http://www.lowtemp.eu/wp-content/uploads/2020/12/LCA-report-pilot-measure-Belava.pdf> [8].

Uudet kaukolämpöputkistot

Material/Assemblies in SimaPro	Amount	Unit
Steel, low-alloyed {GLO} market for APOS, U	10639,4	kg
Polyurethane, rigid foam {RoW} market for polyurethane, rigid foam APOS, U	816,8	kg
Polyethylene, low density, granulate {GLO} market for APOS, U	2038,7	kg
Concrete block {GLO} market for APOS, U	2901	kg

KÄYTTÖVAIHE – Galgauskan 1 skenaario

Material/Assemblies in SimaPro	Amount	Unit
Roundwood, from sustainable forest management, under bark {GLO} market for APOS, U	950	m3
Processes		
Heat, district or industrial, other than natural gas {RoW} heat production, hardwood chips from forest, at furnace 300kW	926	MWh
Electricity, medium voltage {LV} market for APOS, U	13,9	MWh

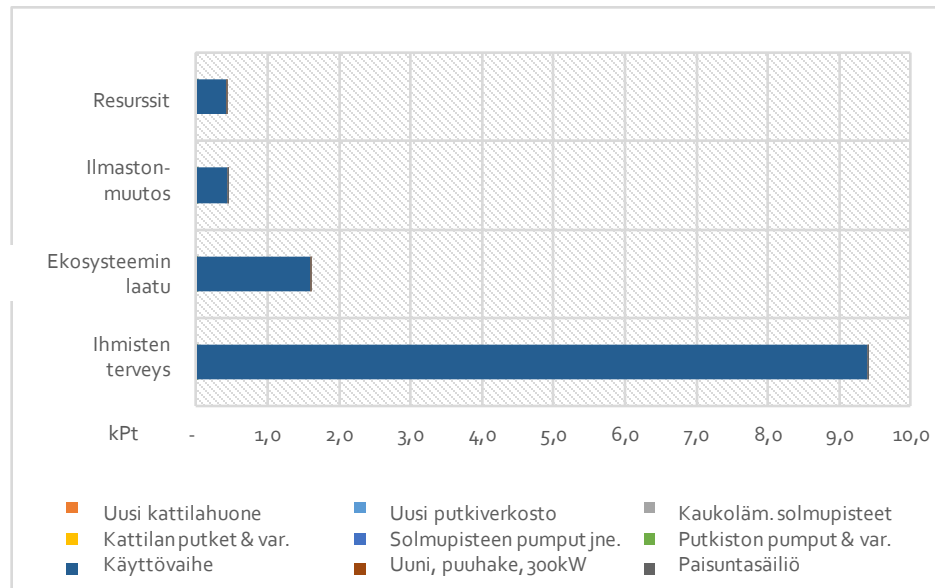
KÄYTTÖVAIHE – Galgauskan vihrein skenaario

Material/Assemblies in SimaPro	Amount	Unit
Wood pellet, measured as dry mass {RER} market for wood pellet APOS, U	188	ton
Processes		
Heat, district or industrial, other than natural gas {RoW} heat production, softwood chips from forest, at furnace 300kW	728	MWh
Electricity, medium voltage {LV} market for APOS, U	10,9	MWh

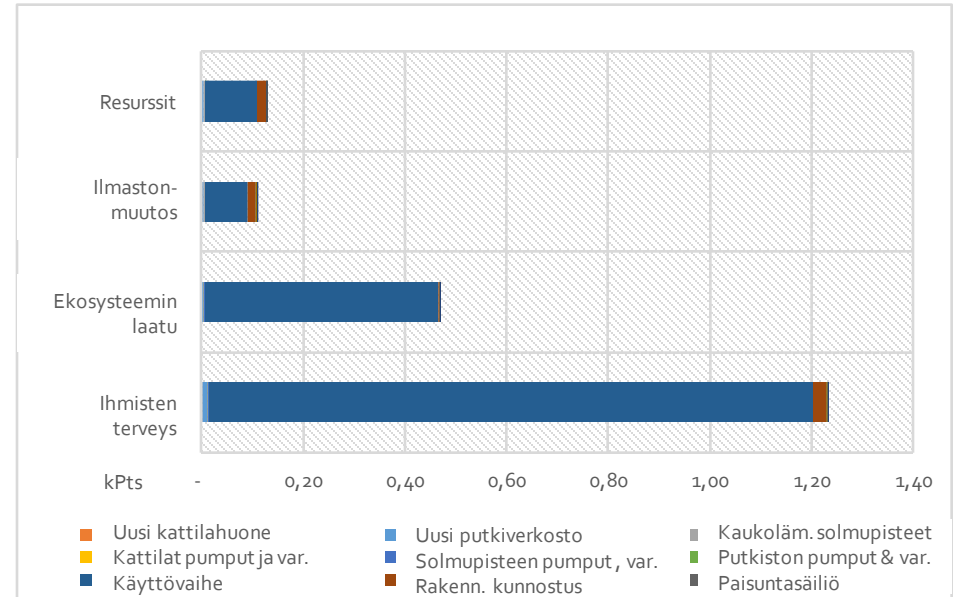
Gulbenen kunta – Elinkaaren vaikutusarviointi

Elinkaaren vaikutuksen arviointi

Skenaario 1

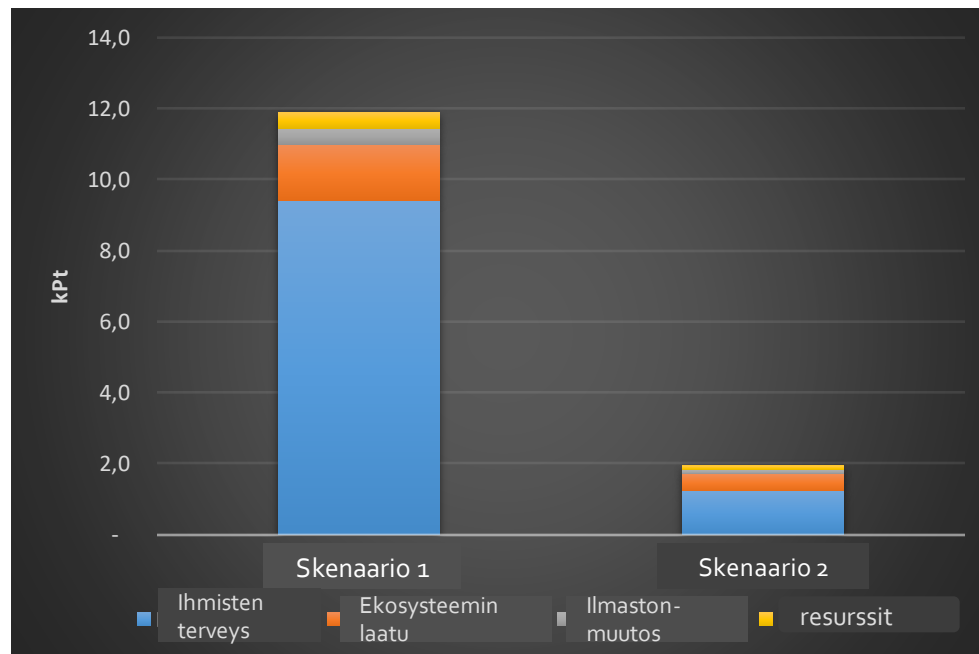

Skenaario 2

Gulbenen kaupunki – Elinkaaren vaikutusarviointi

Elinkaaritulkinta

- Kun siirrytään 3. sukupolven kaukolämpöjärjestelmästä LTDH-järjestelmään saavutetaan huomattava ympäristövaikutusten vähennys kaikissa päätepesteluokissa
- Ympäristökuormitus laskee kaikissa vaikutusluokissa hankkeen elinkaaren ajan
- Suurin osa ympäristöhyödyistä saadaan ihmisten terveyden alueella, jossa saatiin yhteensä 86 % vähennys

Lähde: LowTEMP -hanke, <http://www.lowtemp.eu/wp-content/uploads/2020/12/LCA-report-pilot-measure-Belava.pdf> [8].

- [1] Lin C, Shei S. Heavy metal effects on fermentative hydrogen production using natural mixed microflora. Int J Hydrog Energy 2008;33:587–93. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijhydene.2007.09.030>.
- [2] <https://www.slideshare.net/majidaliakbarian/lca-of-the-persian-carpet-by-majid-aliakbarian>.
- [3] MS Powerpoint database image's stock.
- [4] ISO, "ISO 14044:2006," Environ. Manag. - Life cycle assesement - Requir. Guidel. ISO 14044, Int. Organ. Stand., 2006.
- [5] Ecodesign and LCA course, Riga Technical University, Institute of Energy Systems and Environment from "Advanced modelling in SimaPro- course material, Pre-consultants, May 2013".
- [6] Henrikke Baumann, Anne-Marie Tillman. The Hitch Hiker's Guide to LCA : an orientation in life cycle assessment methodology and application, Professional Publishing House, 2004, 453 pages.

- [7] Oliver-Solà, J., Gabarrell, X., Rieradevall, J., 2009a. Environmental impacts of the infrastructure for district heating in urban neighbourhoods. *Energy Policy*, 37, pp.4711–4719
- [8] LCA study of the Pilot Energy Strategy for low temperature district heating system implementation in Gulbene municipality [Online]. Available at <http://www.lowtemp.eu/wp-content/uploads/2020/12/LCA-report-pilot-measure-Belava.pdf>
- [9] M. Feofilovs et al., Life Cycle Assessment of Different Low-Temperature District Heating Development Scenarios: A Case Study of Municipality in Latvia. *Environmental and Climate Technologies*, 2019, vol. 23, no. 2, pp. 272–290
- [10] Pilot Testing Measures [Online]. Available at <http://www.lowtemp.eu/map/>
- [11] Google maps, Available at <https://www.google.lv/maps>

Riga Technical University
Faculty of Electrical and Environmental Engineering
Institute of Energy Systems and Environment

Francesco Romagnoli, Dr.sc.ing., Prof.
Fabian Diaz, M.sc., PhD student

Azenes iela 12/1-609
1048 Riga
Latvia

E-mail: francesco.romagnoli@rtu.lv
Tel: +371 67089943
www.rtu.lv

www.lowtemp.eu